

Kravpaket för absorberande inkontinensprodukter

Med tillhörande vägledning

Revisionshistorik

Version	Ändringar	Utförd av	Fastställt datum
1.0	Första versionen	Anne Karlsson, Diego Cattolica Correa, Lena Göransson Modigh, Sofia Spjut, Elisabet Breti	2023-12-11
2.0	Andra versionen	Sofia Spjut, Elisabet Breti	2024-11-05

Inledning

Kravpaketet är framtaget inom ramen för regionernas samarbete för hållbar upphandling. Syftet med detta kravpaket är att främja en harmonisering av regionernas miljökravställande och att stödja regionerna i hur tillämpning av kriterierna kan ske för att driva på hållbarhet och miljöutveckling för absorberande produkter inom inkontinensbranschen framåt.

Utöver fördelen att harmoniserade miljökrav skickar en tydlig marknadssignal av vad som förväntas av leverantörer så är harmoniserade krav också en förutsättning för att på nationellt håll kunna arbeta med gemensamma uppföljningar samt för att kostnadseffektivt nyttja regionernas resurser.

Efter sammanställning av regionernas tidigare använda miljökrav för produktkategorin och synpunkter från de leverantörer som deltog i en RFI, har nedan redovisade miljökrav bedömts som relevanta för absorberande inkontinensprodukter, se tabell 1 Översikt krav.

Tänk på att kraven kan behöva anpassas efter vilken typ av produkter man avser att upphandla, vilka resurser man har internt för upphandling och uppföljning samt hur man har valt att prioritera sitt arbete inom regionen. Kraven har uppdaterats under år 2024.

Omfattning och avgränsning

De produktgrupper som avses är:

Absorberande engångsbyxor

Bäddskydd/lakansskydd

Absorberande flergångsbyxor

Fixeringsbyxor

Absorberande inkontinensskydd

Underlägg

Barnblöjor

Övergripande information och vägledning om nedanstående krav

Textanpassning vid tillämpning i upphandling

I flera av kraven finns det röd text som är inom hakparenteser. Detta är text som varje region behöver fylla i och anpassa till den enskilda upphandlingen. I övrigt behöver inte formuleringarna i kraven ändras.

Undantag från krav

Vid framtagandet av kravpaketet har hänsyn tagits till regionernas tidigare ställda miljökrav och erfarenheter. Kravpaketet rekommenderas därför att användas i sin helhet.

Tänk på att kraven kan behöva anpassas efter vilken typ av produkter som upphandlas, exempelvis produkter och/eller positioner där undantag från krav behövs då det saknas fullgoda alternativ på marknaden eller där förekomst av särskilt innehåll i produkten efterfrågas för dess funktion.

Vägledningstexter för varje krav

Observera att vid användningen av kraven i upphandling säkerställ att vägledningstexterna inte kopieras in. Dessa är enbart avsedda som en vägledande text inför användningen av detta kravpaket.

Utvärderingsmodell

Vilken utvärderingsmodell som bör väljas beror på förutsättningarna i den enskilda upphandlingen och det är varje enskild upphandlande myndighet som måste välja modell. Denna vägledning tar inte ställning till vilken modell som är lämplig. Det är dock viktigt att man tänker till kring vilken modell som gynnar tillämpningen av tilldelningskriterierna och den effekt man önskar uppnå med dem. För att de inte ska bli verkningslösa bör man ge dem tillräcklig viktning (minst 20 %), mervärde etc. beroende på vald modell. För mer information och vägledning kring utvärderingsmodeller: [Grund för utvärdering vid upphandling | Upphandlingsmyndigheten](#)

Bevisning för uppfyllnad av krav

Varje krav kommer med en formulering gällande förslag på bevis som styrker att kravet uppfylls där så är tillämpligt. Bevis är något som leverantören ska ha tillgängligt och som kan begäras in på anmodan. Detta kräver ingen utvärdering eller verifiering innan avtal signeras och ska kunna verifieras under hela avtalsperioden. Det är upp till varje region/kravställare att avgöra om dokumentationen ska bifogas redan med anbudet eller om det ska lämnas in på anmodan under till exempel anbudsutvärderingen eller under avtalstiden.

Miljömärkning

För området absorberande inkontinensprodukter finns det Svanenmärkta produkter på marknaden, se [Svanens webbplats](#). I de fall kravet nedan är märkt med Svanens logga uppfylls det kravet om produkten är Svanenmärkt. Märkningen fungerar även som verifikat för att respektive krav uppfyllts vilket underlättar vid utvärdering av inkomna anbud och även vid uppföljning om man inte har ställt något obligatoriskt krav på att produkten ska vara Svanenmärkt.

I tabell 1 framgår vilka krav som verifieras av en Svanenlicens.

Rothwellmetoden

Rothwellmetoden är en internationell standard för mätning av total absorptionskapacitet. Ofta ställs krav på Rothwellmetoden i upphandlingar. Detta försvårar utveckling för tillverkarna när det gäller att ta fram resurssnåla produkter samt att produkterna inte blir optimala för användaren. Det kan vara bra att känna till att denna metod används och att utvärdering enligt Rothwellmetoden motverkar resurssnåla produkter och att produkterna inte blir smidiga för patient.

Översikt miljökrav i kravpaket inkontinensartiklar, absorberande

En prioritering har gjorts av kraven där 1 är högst prioriterat och 3 lägst, se tabell 1 nedan. Prioriteringen har gjorts för att vägleda regionerna gällande vilka krav som ska ställas för att kunna driva marknaden i rätt riktning. Prioritet 1 ska tolkas som miniminivån som den upphandlande regionen bör ställa vid en upphandling.

Kraven är uppdelade i fyra kategorier av krav; Upphandlingskrav, Tilldelningskriterier, Avtalsvillkor och Informationskrav. Uppdelningen av kraven har gjorts utifrån vad som bedöms lämpligast utifrån kravens tillämpning.

Tabell 1. Översikt krav

Krav	Prioritering (1-3)	Svanen ¹
1. Upphandlingskrav		
1.1 Miljömärkta produkter	1	
1.2 Allergiframkallande ämnen	1	
1.3 Hälsosofarliga ämnen	1	
1.4 Miljöfarliga ämnen	2	
1.5 CMR – Cancerogena, Mutagen och Reproduktionstoxiska ämnen	1	
1.6 Endocrine Disruptor List	1	
1.7 Kandidatförteckningen	1	
1.8 Antimikrobiella ämnen - Biocider	1	
1.9 Parfym	1	
1.10 Hudvårdande ämnen	3	
1.11 Optiska vitmedel	1	
1.12 Ansvarsfullt skogsbruk	1	
1.13 Blekning av papper	1	
1.14 AOX (adsorberbara organiskt bundna halogener)	1	
1.15 OEKO-Tex 100	1	
2. Tilldelningskriterier		
2.1 Tilldelningskriterium Miljömärkta produkter	1	
2.2 Tilldelningskriterium OEKO-Tex 100	1	
2.3 Tilldelningskriterium klimatpåverkan ur ett livscykelperspektiv	2	
3. Avtalskrav		
3.1 Systematiskt miljöarbete	1	

3.2 Kontraktsvillkor hållbara leveranskedjor	1	
3.3 Endocrine Disruptor List	2	
3.4 Kandidatförteckningen	1	
3.5 Produktvikt	3	
4. Informationskrav		
4.1 Klimatpåverkan ur ett livscykelperspektiv	2	

¹Svanen Hygienprodukter 023

1. Upphandlingskrav

1.1 Miljömärkta produkter

Följande [**produktgrupper/positioner**] ska senast vid avtalsstart vara miljömärkta enligt:

- Svanen Hygienprodukter (023 eller senare) eller
- EU-Ecolabel för Absorbent hygiene products Commission (Decision 2014/763/EU of 24 October 2014 eller senare) eller
- likvärdig Typ 1 märkning.

Miljömärkningslicensen ska innehas under hela avtalsperioden.

Dokumentation som styrker att kravet uppfylls ska bifogas anbudet. Det görs genom:

1. Dokumentation/verifikat som styrker att anbudsgivaren har påbörjat processen och ansökt om Svanenlicens eller likvärdig licens,
2. Tidplan med processens alla faser.

Ovanstående gäller inte för anbudsgivare som vid anbudsinlämningen har Svanenlicens eller likvärdig licens. Dessa anbudsgivare ska till sitt anbud bifoga licensen som verifierar att leverantören uppfyller kravet.

Vägledningstext

Absorberande inkontinensskydd som är miljömärkta enligt Svanen eller EU Ecolabel uppfyller ett antal kriterier som granskas av tredje part gällande produktionen av absorberande inkontinensskydd och begränsning av innehåll av vissa farliga ämnen i dessa. Det finns idag ett stort utbud av svanencertifierade produkter inom kategorin absorberande inkontinensprodukter, produktgrupp hygienprodukter 023. Det saknas svanencertifierade inkontinensskydd för de extremt små, de extremt stora storlekarna, samt specialprodukter. Därför bör man göra en marknadsanalys om man ska/kan ställa miljömärkning som ett skalkrav.

1.2 Allergiframkallande ämnen

Produkterna **ska** inte innehålla aktivt tillsatta ämnen i halter över 0,1 viktprocent som är klassificerade med nedanstående faroangivelser enligt gällande europeisk lagstiftning, Förordning (EG) nr 1272/2008 (CLP) i EU-harmoniserad klassificering (bilaga VI CLP-förordningen). Med 0,1 viktprocent avses varje individuell del av produkten.

Faroklass (faroangivelse)

Luftvägs- eller hudsensibiliserande (H334 eller H317)

Dokumentation som styrker att kravet uppfylls ska finnas tillgänglig hos leverantören och skickas till [region] på anmodan. Sådan dokumentation kan vara analysprotokoll, fullständig innehållsdeklaration, eller intyg från tillverkare.

Vägledningstext

Många plastprodukter kan innehålla miljö- och hälsofarliga ämnen. Ämnena kan läcka till omgivningen och tas upp av kroppen. Syftet med detta krav är att utesluta exponering för sensibiliserande ämnen för att minska risken för allergier hos människor som kommer i kontakt med produkten.

1.3 Hälsofarliga ämnen

Produkterna **ska** inte innehålla aktivt tillsatta ämnen i halter över 0,1 viktprocent som är klassificerade med nedanstående faroangivelser enligt gällande europeisk lagstiftning, Förordning (EG) nr 1272/2008 (CLP) i EU-harmoniserad klassificering (bilaga VI CLP-förordningen). Med 0,1 viktprocent avses varje individuell del av produkten.

Faroklass (faroangivelse)

Akut toxicitet (H300, H301, H310, H311, H330, H331)

Specifik organotoxicitet - enstaka exponering (H370)

Dokumentation som styrker att kravet uppfylls ska finnas tillgänglig hos leverantören och skickas till [region] på anmodan. Sådan dokumentation kan vara analysprotokoll, fullständig innehållsdeklaration eller intyg från tillverkare.

Vägledningstext

Många plastprodukter kan innehålla miljö- och hälsofarliga ämnen. Ämnena kan läcka till omgivningen och tas upp av kroppen. Ämnen som klassificeras enligt ovanstående faroangivelser kan ge allvarlig negativ påverkan på människors hälsa vid exponering. Det är därför motiverat att ställa krav på att dessa ämnen inte förekommer i produkter.

1.4 Miljöfarliga ämnen

Produkterna **ska** inte innehålla aktivt tillsatta ämnen i halter över 0,1 viktprocent som är klassificerade med nedanstående faroangivelser enligt gällande europeisk lagstiftning, Förordning (EG) nr 1272/2008 (CLP) i EU-harmoniserad klassificering (bilaga VI CLP-förordningen). Med 0,1 viktprocent avses varje individuell del av produkten.

Faroklass (faroangivelse)

Farlig för vattenmiljön (H400, H410, H411, H412, H413)

Dokumentation som styrker att kravet uppfylls ska finnas tillgänglig hos leverantören och skickas till [region] på anmodan. Sådan dokumentation kan vara analysprotokoll, fullständig innehållsdeklaration eller intyg från tillverkare.

Vägledningstext

Många plastprodukter kan innehålla miljö- och hälsofarliga ämnen. Ämnena kan läcka till omgivningen och tas upp av kroppen. Ämnen som klassificeras som miljöfarliga kan orsaka negativ påverkan på den yttre miljön. Det är därför motiverat att ställa krav på att ingående ämnen inte ska vara klassificerade som miljöfarliga med långtidseffekter i vattenmiljö.

1.5 CMR – Cancerogena, Mutagena och Reproduktionstoxiska ämnen

Produkterna **ska** inte innehålla aktivt tillsatta ämnen i halter över 0,1 viktprocent som är klassificerade med nedanstående faroangivelser enligt gällande europeisk lagstiftning, Förordning (EG) nr 1272/2008 (CLP) i EU-harmoniserad klassificering (bilaga VI, CLP-förordningen). Med 0,1 viktprocent avses varje individuell del av produkten.

Faroklass (faroangivelse)

Cancerframkallande (H350, H351)

Mutagen (H340, H341)

Reproduktionstoxisk (H360, H361, H362)

Dokumentation som styrker att kravet uppfylls ska finnas tillgänglig hos leverantören och skickas till [region] på anmodan. Sådan dokumentation kan vara analysprotokoll, fullständig innehållsdeklaration, eller intyg från tillverkare.

Vägledningstext

CMR betyder att ämnet är känt eller förmodat vara cancerframkallande, könscellsmutagent eller reproduktionsstörande. De här ämnena har så allvarliga egenskaper att människor inte bör utsättas för dem. Teoretiskt kan en enda exponering för en mycket liten mängd av ämnet orsaka bestående skador. Cancerframkallande betyder att ämnet kan orsaka skador som på sikt kan utvecklas till cancer. Könscellsmutagent betyder att ämnet kan orsaka ärftliga mutationer, alltså förändringar av arvsmassan. Reproduktionsstörande betyder att ämnet kan skada sexuella funktionen, förmågan att få barn eller utvecklingen av ett embryo, foster eller barn.

Det är därför motiverat att ställa krav på att dessa ämnen inte förekommer i produkter. Enligt medicintekniska direktivet ska leverantörerna ha kunskap om deras produkter innehåller CMR-klassificerade ämnen i halter över 0,1 viktprocent och motivera varför de måste finnas i produkten.

1.6 Endocrine Disruptor List

Produkterna **ska** inte innehålla aktivt tillsatta ämnen som är identifierade som hormonstörande kategori 1 eller 2 inom EU och upptagna på [Endocrine Disruptor List](#) (List I och List II).

Dokumentation som styrker att kravet uppfylls ska finnas tillgänglig hos leverantören och skickas till [region] på anmodan. Sådan dokumentation kan vara analysprotokoll, fullständig innehållsdeklaration eller intyg från tillverkare.

Vägledningstext

Många viktiga processer i kroppen styrs av hormoner som verkar vid mycket låga halter i kroppen. Hormonstörande ämnen är sådana ämnen som är främmande för kroppen och kan störa kroppens eget hormonsystem. Ämnena kan exempelvis bidra till utveckling av cancer eller påverka ämnesomsättningen och förmågan att få barn. Det mest kritiska skedet för effekter är fosterstadiet.

Det är viktigt att ställa krav på hormonstörande ämnen då dessa har negativ effekt redan vid mycket låga halter. Därför finns det ingen angiven haltgräns för detta krav. Endocrine disruptor list är framtagen av ECHA (European Chemical Agency). De ämnen som är klassificerade som hormonstörande är reglerade och återfinns på lista I. De ämnen som är under utredning (misstänkt hormonstörande) är upptagna på lista II. För mer information om hormonstörande ämnen, läs på Echas hemsida: <https://echa.europa.eu/sv/new-hazard-classes-2023>

1.7 Kandidatförteckningen

Produkterna **ska** inte innehålla ämnen som finns upptagna på gällande kandidatförteckning (artikel 59 i Förordning (EG) nr 1907/2006 Reach) i halter över 0,1 viktprocent per ämne, per den: 20xx-xx-xx. Med 0,1 viktprocent avses varje individuell del av produkten.

Dokumentation som styrker att kravet uppfylls ska finnas tillgänglig hos leverantören och skickas till [region] på anmodan. Sådan dokumentation kan vara analysprotokoll, fullständig innehållsdeklaration eller intyg från tillverkare.

Vägledningstext

På kandidatförteckningen (artikel 59 i förordning (EG) 1907/2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach)) förs så kallade "särskilt farliga ämnen" upp (Substances of very high concern, SVHC). Detta är ämnen med egenskaper som kan medföra allvarliga och bestående effekter på människors hälsa och på miljön. Det kan vara ämnen som är cancerframkallande, mutagena och reproduktionstoxiska (CMR) samt långlivade, bioackumulerande och/eller toxiska i miljön (PBT/vPvB). Kandidatförteckningen uppdateras regelbundet, cirka två gånger per år. Den senaste förteckningen finns på den Europeiska kemikaliemyndighetens Echas webbplats. Därför är det viktigt att fylla i datumet i kravet ovan.

Kravet utesluter ämnen på kandidatförteckningen i halter över 0,1 viktprocent (1000 mg/kg). Vid denna nivå är leverantören enligt Reach-förordningen skyldig att lämna information om innehåll i produkten av ämnen på kandidatförteckningen, samt att lämna information till SCIP-databasen hos den europeiska kemikaliemyndigheten Echa. Avtalsvillkor för Kandidatförteckningen finns i krav 3.4.

1.8 Antimikrobiella ämnen – Biocider

Produkterna **ska** inte innehålla följande ämnen i avsikt att ge dem en antimikrobiell funktion¹:

Ämne	CAS-nummer
Klorhexidin och dess föreningar	flera ex. 55-56-1
Polyhexametylen-biguanid (PHMB)	28757-47-3, 32289-58-0, 28757-48-4
Polyhexametylen-guanidin Hydroklorid (PHMG)	57028-96-3
Silver-föreningar	flera
Koppar-föreningar	flera
Triklosan	3380-34-5
Kvartära ammoniumföreningar	flera

¹ Definition biocidprodukt enligt Artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 528/2012

Dokumentation som styrker att kravet uppfylls ska finnas tillgänglig hos leverantören och skickas till [region] på anmodan. Sådan dokumentation kan vara analysprotokoll, fullständig innehållsdeklaration eller intyg från tillverkare.

Vägledningstext

En biocidbehandlad vara är en vara som är behandlad med en typ av bekämpningsmedel för att ge varan en antibakteriell funktion, en så kallad biocidprodukt. Produkter som innehåller biocider kan vara farliga eller giftiga för människor och miljö samt kan påskynda utveckling av resistenta bakterier.

En vara som marknadsförs som biocidbehandlad, till exempel antibakteriell, ska enligt biocidförordningen märkas. Information ska även kunna lämnas om leverantören inte marknadsför varan som biocidbehandlad vara enligt artikel 58 i biocidförordningen.

1.9 Parfym

Produkterna **ska** inte innehålla parfym.

Dokumentation som styrker att kravet uppfylls ska finnas tillgänglig hos leverantören och skickas till [region] på anmodan. Sådan dokumentation kan vara analysprotokoll, fullständig innehållsdeklaration, intyg från tillverkare eller Svanenlicens.

Vägledningstext

Många doftämnen är sensibiliserande, vilket innebär att man kan utveckla en allergi mot dem. De kan även vara allergena, vilket innebär att de kan utlösa en allergisk reaktion. Doftämnen som avges från produkten kan också vara miljöfarliga.

1.10 Hudvårdande ämnen

Produkterna **ska** inte innehålla hudvårdande ämnen.

Dokumentation som styrker att kravet uppfylls ska finnas tillgänglig hos leverantören och skickas till [region] på anmodan. Sådan dokumentation kan vara analysprotokoll, fullständig innehållsdeklaration, intyg från tillverkare eller Svanenlicens.

Vägledningstext

Hudvårdande ämnen kan vara allergiframkallande. Kravet kan ställas för att säkerställa att tillsatser som kan bidra till ex. irritation eller kontaktallergi mot produkten inte används och/eller marknadsförs som hudvårdande genom att ha en viss beläggning.

1.11 Optiska vitmedel

Optiska vitmedel **ska** inte vara tillsatt till fluffmassa och andra pappersdelar som ingår i produkterna.

Dokumentation som styrker att kravet uppfylls ska finnas tillgänglig hos leverantören och skickas till [region] på anmodan. Sådan dokumentation kan vara analysprotokoll, fullständig innehållsdeklaration, intyg från tillverkare eller Svanenlicens.

Vägledningstext

Optiskt vitmedel är ett färgämne som får bland annat papper att verka vitare i dagsljus. Optiska vitmedel är svårnedbrytbara och skadliga för miljön. Det är en av många onödiga kemikalier som släpps ut i sjöar och vattendrag. Där anrikas medlet i fisk, och via den kommer det senare in i människokroppen. Det är konstaterat att optiskt vitmedel ger genetiska störningar på människans arvs massa. Dessutom finns misstankar om att det även kan orsaka cancer och allergier. Det är viktigt att påverka en produktutveckling som sker i syfte att få fram rena och riskfria produkter.

Kravet är endast aktuellt i produkter som innehåller fluffmassa och andra pappersdelar.

1.12 Ansvarsfullt skogsbruk

Träråvara (nyfiber) som ingår i produkterna **ska** härstamma från ansvarsfullt skogsbruk.

Dokumentation som styrker att kravet uppfylls ska finnas tillgänglig hos leverantören och skickas till [region] på anmodan. Sådan dokumentation kan vara FSC certifikat för råvaran, "FSC Promotional licence holder" intyg, Certifikat enligt PEFC ST 2001:2008 eller senare, intyg från råvaruleverantör eller Svanenlicens.

Vägledningstext

Skogen spelar en avgörande roll för en hållbar utveckling och är en av nycklarna för att nå FN:s globala hållbarhetsmål. Därför är det viktigt att den användas på ett sätt som är långsiktigt hållbart. Hållbart skogsbruk är ett skogsbruk som är i linje med de internationella principerna för hållbar utveckling. Det innebär ett skogsbruk som både är långsiktigt ekonomiskt, ekologiskt och socialt hållbart.

Certifiering innebär att någon intygar att en produkt tillverkas eller behandlas enligt en viss standard/regelverk.

För Svanen-certifierade produkter krävs att minst 70 % av träråvaran är certifierad enligt FSC eller PEFC. Resterande, 30 % av träråvaran, ska härstamma från "Controlled wood".

Detta krav ska endast användas om produkten innehåller cellulosa.

1.13 Blekning av papper

Fluffmassa och andra pappersdelar som ingår i produkterna **ska** vara oblekt eller blekt utan klorgas d.v.s. enligt ECF- eller TCF-metoden.

Dokumentation som styrker att kravet uppfylls ska finnas tillgänglig hos leverantören och skickas till [region] på anmodan. Sådan dokumentation kan vara intyg från tillverkare eller Svanenlicens.

Vägledningstext

Mängden klorföreningar mäts och uttrycks som AOX (Adsorberbara Organiskt bundna Halogener). Många klorföreningar är svåra att bryta ner, är fettlösliga och lagras i fettvävnaden hos organismer och förs vidare uppåt i näringskedjan. Därför kan de orsaka allvarliga miljö- och hälsoeffekter.

Moderna metoder för blekning av pappersmassa är TCF (Totally Chlorine Free) och ECF (Elemental Chlorine Free). TCF innebär att pappersmassan bleks helt utan klor. Därför ger denna blekmetod inte några utsläpp av AOX. ECF innebär att massan bleks med klordioxid. Denna blekmetod ger utsläpp av AOX, men betydligt lägre utsläpp än vid blekning med klorgas. Klorgas används inte längre för blekning av pappersmassa inom EU. Dock kan klorgasblekning förekomma på andra håll i världen, varför det är viktigt att ställa detta krav.

1.14 AOX (Adsorberbara organiskt bundna halogener)

AOX-utsläppet till recipienten från pappersmassa som ingår i produkterna **ska** inte överstiga 0,15 kg/ton massa.

Dokumentation som styrker att kravet uppfylls ska finnas tillgänglig hos leverantören och skickas till [region] på anmodan. Sådan dokumentation kan vara intyg från tillverkare eller Svanenlicens.

Vägledningstext

Mängden klorföreningar mäts och uttrycks som AOX (Adsorberbara Organiskt bundna Halogener). Många klorföreningar är svåra att bryta ner, är fettlösliga och lagras i fettvävnaden hos organismer och förs vidare uppåt i näringskedjan. Därför kan de orsaka allvarliga miljö- och

hälsoeffekter.

Moderna metoder för blekning av pappersmassa är TCF (Totally Chlorine Free) och ECF (Elemental Chlorine Free). TCF innebär att pappersmassan bleks helt utan klor, därför ger denna blekmetod inte några utsläpp av AOX. ECF innebär att massan bleks med klordioxid. Denna blekmetod ger utsläpp av AOX, men betydligt lägre utsläpp än vid blekning med klorgas. Klorgas används inte längre för blekning av pappersmassa inom EU. Dock kan klorgasblekning förekomma på andra håll i världen, varför det är viktigt att ställa detta krav.

1.15 OEKO-TEX® STANDARD 100

Textila material i fixeringsbyxor engångs och fixeringsbyxa flergångs för mindre och medelstora läckage [**produktgrupper/positioner**] **ska** vara certifierade enligt OEKO-TEX® STANDARD 100 för produktklass II (Direkt hudkontakt).

Dokumentation OEKO-TEX® STANDARD 100 -certifikat **ska** bifogas anbudet.

Vägledningstext

Textilier certifierade enligt OEKO-TEX® STANDARD 100 uppfyller ett antal olika kriterier som bland annat begränsar innehållet av särskilt farliga ämnen och flera färgämnen.

En OEKO-TEX® STANDARD 100 certifiering innebär att produkten uppfyller höga humanekologiska krav, d.v.s. inte innehåller kemikalier i halter som är hälsoskadliga. OEKO-TEX® STANDARD 100 inkluderar inte bara ämnen som är förbjudna eller som har lagligt fastställda gränser, utan även andra ämnen som har vetenskapligt bevisats eller som misstänks ha negativa hälsoeffekter.

Exempel på parametrar som ingår i OEKO-TEX® STANDARD 100 är förbjudna azofärgämnen, cancerframkallande och allergifärgade färgämnen, ftalater, formaldehyd, bekämpningsmedel, tungmetaller, perfluorerade ämnen, och tennorganiska föreningar, biologiskt aktiva produkter och flamskyddsmedel etc.

Beroende på vilka produkter som ingår i upphandlingen så kan det finnas fler som uppfyller kravet om OEKO-TEX® STANDARD 100.

2. Tilldelningskriterier

2.1 Tilldelningskriterium Miljömärkta produkter

Följande [**produktgrupper/positioner**] **bör** senast vid avtalsstart vara miljömärkta enligt:

- Svanen Hygienprodukter (023 eller senare) eller
- EU-Ecolabel för Absorbent hygiene products Commission (Decision 2014/763/EU of 24 October 2014 eller senare) eller
- likvärdig Typ 1 märkning.

Miljömärkningslicensen ska innehas under hela avtalsperioden.

Om kriteriet uppfylls ska dokumentation som styrker det bifogas anbudet. Det görs genom:

1. Dokumentation/verifikat som styrker att anbudsgivaren har påbörjat processen och ansökt om Svanenlicens eller likvärdig licens,
2. Tidplan med processens alla faser.

Ovanstående gäller inte för anbudsgivare som vid anbudsinlämningen har Svanenlicens eller likvärdig licens. Dessa anbudsgivare ska till sitt anbud bifoga licensen som verifierar att anbudsgivaren uppfyller kriteriet.

Vägledningstext

Tilldelningskriteriet används på de inkontinensskydd och underlägg där man av olika anledningar inte kan ställa ett obligatoriskt krav på miljömärkta produkter.

2.2 Tilldelningskriterium OEKO-TEX® STANDARD 100

Textila material i flergångsunderlägg [**produktgrupper/positioner**] **bör** vara certifierade enligt OEKO-TEX® STANDARD 100 för produktklass II (Direkt hudkontakt).

Om kriteriet uppfylls **ska** OEKO-TEX® STANDARD 100 bifogas anbudet.

Vägledningstext

Textilier certifierade enligt OEKO-TEX® STANDARD 100 uppfyller ett antal olika kriterier som bland annat begränsar innehållet av särskilt farliga ämnen och flera färgämnen.

2.3 Tilldelningskriterium Klimatpåverkan ur ett livscykelperspektiv

För produkter på position **xx, xx** **bör** klimatpåverkan ur ett livscykelperspektiv ha beräknats, analyserats och dokumenterats. Livscykelanalysen ska vara utförd i enlighet med ISO 14040-serien, ISO/TS 14067 eller ISO 14025.

Dokumentation som styrker att tilldelningskriteriet uppfylls bifogas anbudet i form av miljövarudeklaration (EPD), klimatfotavtryck, LCA eller motsvarande. Dokumentationen ska vara verifierad av en tredje part.

Vägledningstext

Syftet med tilldelningskriteriet är att leverantörerna ska visa att de arbetar aktivt för att minska klimatpåverkan från deras produkter. Kriteriet ställs inte för att jämföra produkter emellan eftersom leverantörerna använder olika metoder för beräkningarna. Inkomna beräkningar (LCA:er och EPD:er) kan utgöra ett underlag för till exempel regionernas klimatberäkningar.

3. Avtalskrav

3.1 Systematiskt miljöarbete

Se separat kriteriestöd för tillämpning av krav på systematiskt miljöarbete

3.2 Kontraktsvillkor hållbara leveranskedjor

Säkerställ att uppförandekod och kontraktsvillkoren för hållbara leveranskedjor är med i upphandlingen. Se interna rutiner för implementering av kontraktsvillkor för hållbara leveranskedjor samt se separat vägledning från Regionernas kansli för hållbar upphandling.

3.3 Endocrine Disruptor list

Om nya hormonstörande ämnen förs upp på Endocrine Disruptor List I eller II ([Endocrine Disruptor List](#)) under avtalstiden, ska den upphandlande myndigheten underrättas om dessa ämnen förekommer i avtalade produkter. Detta ska ske inom sex månader efter uppdatering. [Informationen ska skickas till: adress/funktion/ person].

Vägledningstext

Se vägledningstext under krav 1.6.

3.4 Kandidatförteckningen

Om nya ämnen förs upp på kandidatförteckning (artikel 59 i Förordning (EG) nr 1907/2006 Reach) i halter över 0,1 viktprocent per ämne, under avtalstiden, ska den upphandlande myndigheten underrättas om dessa ämnen förekommer i avtalade produkter. Detta ska ske inom sex månader efter den europeiska kemikaliemyndighetens (ECHA) offentliggörande av en reviderad kandidatförteckning. [Informationen ska skickas till: adress/funktion/ person].

Om avtalade produkter innehåller nya ämnen på Kandidatlistan förbinder sig leverantör att under avtalstiden aktivt bedriva ett utvecklingsarbete med syfte att fasa ut dessa ämnen. Med 0,1 viktprocent avses varje individuell del av produkten.

Vägledningstext

Se vägledningstext under krav 1.7.

3.5 Produktvikt

Leverantören **ska** på anmodan från Beställaren kunna ange vikt på respektive huvudmaterial som ingår i produkten samt den totala vikten på produkten.

Vägledningstext

För de regioner som gör klimatberäkningar kan det vara lämpligt att begära in information om vikten på produkterna.

4. Informationskrav

4.1 Klimatpåverkan ur ett livscykelperspektiv

Om det finns livscykelanalyser (LCA), miljövarudeklarationer (EPD) eller klimatdeklarationer upprättade för produkterna är det önskvärt att dessa skickas in tillsammans med anbudet. [regionen] har som mål att minska miljöpåverkan från materialanvändningen i sjukvården och ett viktigt steg är att öka kunskapen om enskilda produkters miljöpåverkan.

Vägledningstext

Be leverantören att skicka in LCA och/eller EPD om det finns, för att få en bild över hur marknaden ser ut. Exempel formulering vid informationskrav:

Om det finns livscykelanalyser (LCA), miljövarudeklarationer (EPD) eller klimatdeklarationer upprättade för produkterna är det önskvärt att dessa skickas in tillsammans med anbudet. Detta är emellertid inte något krav. Dokumentationen kommer inte att användas vid utvärdering. [regionen] har som mål att minska miljöpåverkan från materialanvändningen i sjukvården och ett viktigt steg är att öka kunskapen om enskilda produkters miljöpåverkan.